הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שיט שכ

וַאֲגוּזִים לְדַבֵּשׁ, (סו) **לֹא יְחַבְּצֵם בְּיָדוֹ** (עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ש״מ סָעִיף י״א). הַגָּהָה: הָרוֹקֵק בָּרוּחַ בְּשַׁבָּת וְהָרוּחַ

(סז) * מְפַזֵּר הָרֹק, חַיָּב מִשּׁוּם (סח) זוֹרֶה (מהרי״ל (מנהגים) בשם אור זרוע (ס״ג סי׳ נט) וירושלמי פרק כלל גדול (פ״ז ה״ג)):

שכ דִּינֵי סְחִיטָה בְּשַׁבָּת. ובו כ׳ סְעִיפִים:

א [א]**זֵיתִים** (פ) **וַעֲנָבִים** (א) **אָסוּר לִסְחֹטָן** (ב) (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ״ב סָעִיף ה), [ב]**וְאִם יָצְאוּ מֵעֲצָמָן** (ג) **אֲסוּרִים, אֲפִלּוּ לֹא הָיוּ עוֹמְדִים** (ד) [ג]**אֶלָּא לַאֲכִילָה. [ד]וְתוּתִים וְרִמּוֹנִים** (ה) **אָסוּר לִסְחֹטָן, וְאִם יָצְאוּ מֵעֲצָמָן, [ה]אִם עוֹמְדִים** (ו) **לַאֲכִילָה מֻתָּר, וְאִם עוֹמְדִים לְמַשְׁקִים אָסוּר. וּשְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת, מֻתָּר** (ז) * (ח) **לִסְחֹטָן.**

א שַׁבָּת קמ״ג (ע״ב) בְּמִשְׁנָה וּבַגְּמָרָא. ב שָׁם. ג שָׁם כְּאוּקִימְתָּא דִּשְׁמוּאֵל דְּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּהָא. ד שָׁם (קמה) בְּרַיְתָא כְּדִבְרֵי הַכֹּל, וְכֵן כָּתְבוּ הָרִי״ף (ס.) וְרֹא״שׁ (פכ״ב סי׳ ב) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק (כ״ח) [כ״א] (הי״ב) וּסְמַ״ג (לאוין סה). ה שָׁם וּכְרַבִּי יְהוּדָה וּכְדִמְפַרֵשׁ לֵהּ שָׁם בַּגְּמָרָא קמ״ד (ע״א).

בַּאֵר הֵיטֵב

א (פ) **וַעֲנָבִים.** וְדִבֶּר תּוֹרָה אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל דְּרִיכַת זֵיתִים וַעֲנָבִים בְּלֶבֶד. רַמְבַּ״ם (פכ״א הי״ב). וְעַיֵּן סָעִיף ד׳: (ג) **לְסָחְטָן.** עַיֵּן ט״ז (סק״א) שֶׁהָעֱלָה הָא דְּשָׁאר פֵּרוֹת מֻתָּר לְסָחְטָן, דְּהַיְינוּ בְּסָתָם דְּאִמְרִינַן מִסְתָּמָא הָכִי מְכַוַּן לְמִתֵּק, וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא נֶהֱנֶה מִמַּה שֶׁיּוֹצֵא מִשְּׁקָה, מִכָּל מָקוֹם עִקַּר כַּוָּנָתוֹ בִּשְׁעַת סְחִיטָה לֹא הָיְתָה אֶלָּא בִּשְׁבִיל מְתוֹק הַנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַסְּחִיטָה, שְׁזֶּה דֶּרֶךְ הַסְּחִיטָה בִּשְׁאָר הַפֵּרוֹת שֶׁאֵין עוֹמְדִים לְמַשְׁקִים, אֲבָל בְּמִכְנַן לְהוֹצִיא מֵהֶן מַשְׁקֶה לְצֹרֶךְ הַמַּשְׁקֶה וְגִלָּה דַּעְתּוֹ שֶׁבִּשְׁבִיל הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצֵא הוּא סוֹחֵט, וַדַּאי אָסוּר לְדִבְרֵי הַכֹּל אַף בִּשְׁאָר פֵּרוֹת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

בֵּאוּר הֲלָכָה

בְּמֶגֶן אַבְרָהָם (ס״ק יט)], דְּאִיתָא שָׁם נוֹתְנִים מַיִם לְתוֹךְ קֶמַח קָלִי וּבִלְבֵד שֶׁלֹּא יְגַבֵּל, נוֹתְנִים שְׁמִשְׁמִין וַאֲגוּזִים לְדַבֵּשׁ וּבִלְבֵד שֶׁלֹּא יְגַבֵּל. וְעַיֵּן בְּמֶגֶן אַבְרָהָם שֶׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה. וְהֶנָּכוֹן הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ דְּהַאי בְּרַיְיתָא אַתְיָא כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה (קנה:), וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁלֹּא יְגַבֵּל הַיְינוּ שֶׁלֹּא יְגַבֵּל הַרְבֵּה כִּי אִם מְעַט מְעַט כִּדְאִיתָא בְּגְּמָרָא שָׁם קנ״ו (ע״א), דְּלְרַבִּי הַנְּתִינַת מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח אָסוּר, וּלְפִי זֶה גַּם מַה שֶּׁסִּים הַבְּרַיְיתָא נוֹתְנִים שְׁמִשְׁמִין וְכוּ׳, גַּם כֵּן אַתְיָא כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה. וּלְפִי זֶה הָרַמְבַּ״ם שָׁהָעִתִּיק דִּין זֶה אַזְיל לְשִׁיטָתוֹ דְּפָסַק (פכ״א הל״ד) כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה דְּנוֹתְנִין מַיִם לְמָרָק, וְעַל כָּרְחָךְ דְּעַל נְתִינַת מַיִם אֵין אִסּוּר מְשׁוּם לֹשׁ כְּדְאִיתָא בְּגְּמָרָא שָׁם (קנה:), אֲבָל לְדַעַת הַפּוֹסְקִים דְּפוֹסְקִים כְּרַבִּי, גַּם הַנְּתִינַת שְׁמִשְׁמִין וַאֲגוּזִים לְדַבֵּשׁ אָסוּר מְשׁוּם לֹשׁ, [ב]וְאִם כֵּן לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַמּוּבָא לְקַמָּן בְּסִימָן שכ״א סָעִיף י״ו וּבְסִימָן שכ״ד סָעִיף ג׳, גַּם בְּהַנְּתִינָה יֵשׁ אִסּוּר. כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי:

* **מְפַזֵּר וְכוּ׳. בְּתְשׁוּבוֹת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר** (מהדו״ק) סִימָן כ׳ **נִסְתַּפֵּק בְּשׁוּפַּךְ מַיִם מְרֻעָטִים מִצְּלוֹחִית דֶּרֶךְ חַלּוֹן וְהָרוּחַ מְפַזֵּר הַטִּפּוֹת אֹתָהּ פּוֹנָה לְכָאן וְאַחַת פּוֹנָה לְכָאן אִי חַיָּב מְשׁוּם זוֹרֶה, וְהֶעֱלָה לְצַדֵּד הַרְבֵּה לְהָקֵל** מִדְּהִשְׁמִיטוּהוּ הַפּוֹסְקִים הֵיְינוּ שֶׁלְּמִי שֶׁמַּע מִנָּּה דְּלֹא סְבִירָא לֵהּ כֵּן, אֶלָּא דִּמְלָאכָה זוֹרֶה הוּא כְּעֵין בּוֹרֵר דִּמְבָרֵר פְּסֹלֶת מִתּוֹךְ אֹכֶל, אֲבָל בְּכָלּוּ פְּסֹלֶת אֵינוֹ חַיָּב מְשׁוּם זוֹרֶה. **וְאַף לְדַעַת הָרַמְ״א יֵשׁ לְצַדֵּד דְּהוּא דַּוְקָא בָּרֹק, דִּכְמוֹ דְּאֵין דָּישָׁה וּמְעַמֵּר אֶלָּא בִּגְדוּלֵי קַרְקַע כֵּן אֵין זוֹרֶה אֶלָּא בִּגְדוּלֵי קַרְקַע, וְאָדָם נִקְרָא גְּדוּלֵי קַרְקַע, אֲבָל לֹא בְּמַיִם דְּלֹא הָוֵי גְּדוּלֵי קַרְקַע**, וְעוֹד, דְּלֹא נִיחָא לֵיהּ, וּפְסִיק רֵישָׁא דְּלֹא נִיחָא לֵיהּ יֵשׁ מַתִּירִים עַיֵּן שָׁם. **וּבְסָפֵק אַלְפֵי מְנַשֶּׁה** (שבת ה. ד״ה ואגב) **פָּרַשׁ דְּכַוָּנַת הָיְרוּשַׁלְמִי דְּהוּא בְּמַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים עַל יְדֵי הָרוּחַ, וְהוּא עַל דֶּרֶךְ דּוּגְמָא, פְּרוּשׁ דְּכְמוֹ בְּזוֹרֶה אַף דְּהָרוּחַ הוּא מְסַיַּעְתּוֹ אֲפִלּוּ הָכִי חַיָּב, כֵּן בְּרוֹקֵק דְּהַעֲבָרָתוֹ עַל יְדֵי הָרוּחַ גַּם כֵּן חַיָּב, וְהוּא נָכוֹן:**

א * **מֻתָּר לְסָחְטָן.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ז) שֶׁכָּתַב דַּאֲפִלּוּ כְּשֶׁסְּחָטָן לְשֵׁם מַשְׁקֶה. וְאַף שֶׁהַט״ז (סק״א) הִסְכִּים לִשְׁיטַת רַשׁ״י (קמד: ד״ה כרב חסדא) דְּדַוְקָא אִם סְחָטָן סְתָמָא, וְנוֹכַל לוֹמַר דְּכַוָּנָתוֹ כְּדֵי לְמַתֵּק הַפֵּרִי וְלֹא לְשֵׁם מַשְׁקֶה, וּפֵרַשׁ הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי, וְנִרְאֶה דְּהָאי בְּרַיְיתָא אַתְיָא כְּרַבִּי יְהוּדָה (קנה:), וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁלֹּא יְגַבֵּל הַיְינוּ שֶׁלֹּא יְגַבֵּל הַרְבֵּה כִּי אִם מְעַט מְעַט כִּדְאִיתָא בְּגְּמָרָא שָׁם קנ״ו (ע״א), דְּלְרַבִּי הַנְּתִינַת מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח אָסוּר, וּלְפִי זֶה גַּם מַה שֶּׁסִּים הַבְּרַיְיתָא נוֹתְנִים שְׁמִשְׁמִין וְכוּ׳, גַּם כֵּן אַתְיָא כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה. וּלְפִי זֶה הָרַמְבַּ״ם שָׁהָעִתִּיק דִּין זֶה אַזְיל לְשִׁיטָתוֹ דְּפָסַק (פכ״א הל״ד) כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה דְּנוֹתְנִין מַיִם לְמָרָק, וְעַל כָּרְחָךְ דְּעַל נְתִינַת מַיִם אֵין אִסּוּר מְשׁוּם לֹשׁ כְּדְאִיתָא בְּגְּמָרָא שָׁם (קנה:), אֲבָל לְדַעַת הַפּוֹסְקִים דְּפוֹסְקִים כְּרַבִּי, גַּם הַנְּתִינַת שְׁמִשְׁמִין וַאֲגוּזִים לְדַבֵּשׁ אָסוּר מְשׁוּם לֹשׁ, [ב]וְאִם כֵּן לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַמּוּבָא לְקַמָּן בְּסִימָן שכ״א סָעִיף י״ו וּבְסִימָן שכ״ד סָעִיף ג׳, גַּם בְּהַנְּתִינָה יֵשׁ אִסּוּר. כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר לִתֵּן: **(סו) לֹא יְחַבְּצֵם בְּיָדוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לֹא יְקַבְּצֵם בְּיָדוֹ לְהַפְרִיד אוֹתָם מִן הַדֶּבֶשׁ. וְדַע, דְּבְתוֹסֶפְתָּא (פ״ג הי״ב) אִיתָא אֲבָל מְחַבֵּץ הוּא מַעֲשֶׂה קְדֵרָה וְאוֹכֵל, (פמ) וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר לְהַפְרִיד בְּכַף מֵאֲכָל עֲבֶה מִן הָרוֹטֶב דְּמֻתָּר, מְשׁוּם דְּדֶרֶךְ אֲכִילָה הוּא בְּכָךְ. נֶהֱגוּ שֶׁלֹּא לִתֵּן שְׁמָרִים בְּמַשְׁקֶה בְּשַׁבָּת כְּדֵי לְהַעֲמִידָם, אַף עַל פִּי שֶׁרְאוּי לִשְׁתּוֹתוֹ בְּשַׁבָּת. וְהַמֶּגֶן אַבְרָהָם (ס״ק יד) כָּתַב דְּזֶהוּ תּוֹלֶדֶת בּוֹרֵר, דְּעַל יְדֵי זֶה יוֹרְדִין גַּם שְׁמָרֵי הַמַּשְׁקֶה עַצְמוֹ בְּשׁוּלֵי הַכְּלִי, וְהוּא דּוּמְיָא דְּמְחַבֵּץ, שֶׁעַל יְדֵי הַקְּבָה שְׁנוֹתְנִים בּוֹ מִתְפָּרֵד הַקּוֹם מִן הֶחָלָב: **(סז) מְפַזֵּר הָרֹק.** וְלֹא רָאִינוּ מִי שֶׁחוֹשֵׁשׁ לָזֶה [א]כַּיָּוֹן דְּאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לְכָךְ, וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֵין זֶה דֶּרֶךְ זוֹרֶה [חִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (שו״ת מהדו״ק סי׳ כ)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מפזר): **(סח) זוֹרֶה.** וְזוֹרֶה אֶת הַתְּבוּאָה בְּרֹחַת לְרוּחַ הוּא אֶחָד מִל״ט אֲבוֹת מְלָאכוֹת:

א (א) אָסוּר לִסְחֹטָן. (פ) חַיָּב מְשׁוּם מְפָרֵק, דְּהוּא תּוֹלֶדָה דְּדָשׁ: **(ב) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ״ב.** דְּשָׁם נִתְבָּאֵר לְעִנְיַן טְעִינַת הַקּוֹרָה מִבְּעוֹד יוֹם עַל זֵיתִים וַעֲנָבִים, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן מ״ב: **(ג) אֲסוּרִים.** גְּזֵרָה (ג) שֶׁמָּא יָבֹא לִסְחֹטוֹ לְכַתְּחִלָּה: **(ד) אֶלָּא לַאֲכִילָה.** דְּהַיְינוּ שֶׁקִּבְּצָם לַאֲכִילָה, (ג) וְהַטַּעַם, דְּכֵיוָן דְּרֻבָּן לִסְחִיטָה קַיְימָא, נִיחָא לֵיהּ בְּהַמַּשְׁקֶה שֶׁזָּבוּ, (ד) וְשֶׁמָּא יִמְלֹךְ עֲלֵיהֶן לִסְחִיטָה: **(ה) אָסוּר לְסָחְטָן.** אַף שֶׁסְּתָמְיהוּ עוֹמְדִין לַאֲכִילָה, הוֹאִיל וּמְקֻצָּת בְּנֵי אָדָם סוֹחֲטִין אוֹתָם כְּזֵיתִים וַעֲנָבִים, (ה) אֲסָרוּהָ רַבָּנָן אָטוּ זֵיתִים וַעֲנָבִים: **(ו) לַאֲכִילָה וְכוּ׳.** דְּלֹא נִיחָא לֵיהּ בְּמֶה שֶׁזָּבוּ וְלִיקָּא לְמִגְזַר שֶׁמָּא יִסְחֹט, וְאִם לֹא נִתְכַּוֵּן בְּעֵת קִבּוּצוֹ לֹא לַאֲכִילָה וְלֹא לְמַשְׁקֶה (ו) רַק סְתָמָא, אָסוּר, דִּכְעוֹמְדִין לְמַשְׁקֶה דָּמֵי כָּל זְמַן שֶׁלֹּא קִבְּצָן לַאֲכִילָה: **(ז) מֻתָּר לְסָחְטָן.** מְשׁוּם דְּעוֹמְדִין לַאֲכִילָה וְלִיקָּא דְּבָעֵי לְהוּ לְמַשְׁקִין, אֵין שֵׁם מַשְׁקֶה עַל הַיּוֹצֵא מֵהֶן וְהָוֵי כְּמַפְרִיד אֹכֶל מֵאֹכֶל, וְאַף דְּהוּא חָשֵׁב עֲלֵיהֶן (ז) בִּסְחִיטָתוֹ לְמַשְׁקֶה, בָּטְלָה דַּעְתּוֹ אֵצֶל כָּל אָדָם:

(פמ) עַיֵּן בְּמִנְחַת כְּהוּרִים שָׁם בְּפֵרוּשׁוֹ, וְהָאֱמֶת הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי: **א (פ)** רַשׁ״י (קמג: ד״ה אין) וְהָרַמְבַּ״ם (פכ״א הי״ב): **(ב)** רַשׁ״י (שם ד״ה אסורין): **(ג)** גְּמָרָא (שם): **(ד)** טוּר: **(ה)** רַמְבַּ״ם (שם): **(ו)** עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ה) בְּשֵׁם הַגְּמָרָא (שם). וְכֵן הוּא בְּמְאִירֵי (שם ד״ה אמר המאירי המשנה השניה), וּדְלֹא כְּקַרְבָּן נְתַנְאֵל (פכ״ב סי׳ ב אות ד): **(ז)** עַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה מותר):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (סכ״ט) כתב: הרוקק ברוח והרוח מפזר הרוק חייב משום זורה ולהאומרים שכל מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה אף כאן פטור אבל אסור מדברי סופרים אפילו אינו מתכוין לכך אלא שהוא פסיק רישיה ולא ימות. **ב]** ובשו״ע הרב (סכ״ז) כתב כהשו״ע שנותנים שומשומין ואגוזים לדבש ובלבד שלא יחבצם בידיו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַגָּה: (ח) *וּבְמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ (ג) לִסְחֹט אֶתְרוֹג פֵּרוֹת לִשְׁתּוֹת מֵימָיו מֻחֲמַת צָמָא אוֹ תַּעֲנוּג, (ט) * דֵּינוֹ כִּתּוּתִים וְרִמּוֹנִים, אֲבָל אִם נָהֲגוּ לִסְחֹטוֹ לִרְפוּאָה לְבַדּוֹ, אֵין לָחוּשׁ (בית יוסף (ד"ה תוס')). וְכָל זֶה דָּוְקָא לִסְחֹט אָסוּר, אֲבָל (י) מֻתָּר לִמְצֹץ בְּפִיו מִן הָעֲנָבִים הַמַּשְׁקֶה שָׁבָהֶן, (יא) וְכָל שֶׁכֵּן בְּשָׂאָר (ד) דְּבָרִים (בית יוסף (ד"ה וכתוב) בשם שבלי לקט (סי' נ)). וְיֵשׁ (ה) אוֹסְרִין לִמְצֹץ בְּפֶה מֵעֲנָבִים (יב) וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם (הגהות מיימוני פרק כ"א (משנת י"):

ב יַיִן וַעֲנָבִים (יג) * שֶׁנִּתְרַסְּקוּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, * מַשְׁקִין

ו צִיְּתְיוּ לְעֵיל בְּסִימָן רנ"ב סָעִיף ה' (אות ס).

בְּאֵר הֵיטֵב

(ג) **לִסְחֹט.** עַיִן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) שֶׁהָעֲלָה דָּוְקָא בְּעִנְיָן שֶׁאִם הָיָה לְכָל הָעוֹלָם פֵּרוֹת הַרְבֵּה כָּאֵלּוּ הָיוּ סוֹחֲטִין אוֹתָן, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אֲפִלּוּ בְּחַד מָקוֹם אָמְרִינַן בְּטֵלָה דַּעְתָּן, וְאִם כֵּן הָנֵי אַנָּסִים שֶׁקּוֹרִין בָּעְרַנְיי"ס בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז אָסוּר לִסְחֹטָן, מִפְּנֵי שֶׁבְּמִדִּינוֹת אַשְׁכְּנַז נֶהֱגוּ לִסְחֹטָן לְמַשְׁקֶה, וְאֶפְשָׁר שֶׁאִם הָיָה לְכָל הָעוֹלָם הַרְבֵּה גַּם כֵּן סוֹחֲטִין (שו"ת הרשב"ש סי' כ"ב) כָּתַב שֶׁאָסוּר לִסְחֹט אֶלָּא לְמִתֵּק הַפֵּרִי, אֲבָל לְמֵימֵיהֶם אָסוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ז', וְכֵן כָּתַב הַמַּמ"ק (מצוה רפב עיי"ש), וְכֵן נוֹהֲגִין הָעוֹלָם, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּוַדַּאי הֵיכָא דְּנָהוּג נָהוּג, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי הֵיכָא דְּאֵינוֹ סוֹחֲטוֹ אֶלָּא לְטַבֵּל בּוֹ הַמַּאֲכָל שָׁרִי, דְּלֹא מִקְּרֵי מַשְׁקֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתוב), עַיֵּן שָׁם: (ז) **דְּבָרִים.** כְּגוֹן הַנּוֹתֵן בְּשָׂר בְּמָרָק אוֹ פַּת בְּיֵינִי וּמוֹצֵץ אוֹתוֹ: (ה) **אוֹסְרִין.** אֲפִלּוּ בְּשָׂאָר דְּבָרִים. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתוב בהגהות) הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי (פכ"א אות י)

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ח) **וּבְמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ וְכוּ'.** מַשְׁמַע דִּבְאוֹתוֹ מָקוֹם אָסוּר וּבְשָׂאָר מְקוֹמוֹת שָׁרֵי, (ט) אַף אִם דֶּרֶךְ לְהוֹלִיךְ הַמַּשְׁקֶה שֶׁל הַפֵּרוֹת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, אָסוּר בְּכָל הָעוֹלָם. וְכָל זֶה הוּא לְדַעַת הָרַמ"א, אֲבָל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) הֶאֱרִיךְ בְּעִנְיָן זֶה, וּמִסְקָנָתוֹ, דְּאִם נוֹדַע לָנוּ שֶׁבְּאֵיזֶה מָקוֹם נָהֲגוּ לִסְחֹטוֹ לְמַשְׁקֶה, וַאֲפִלּוּ הַנּוֹהֲגִים בָּזֶה הוּא רַק מִקְצַת בְּנֵי אָדָם מֻחֲמַת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם פֵּרוֹת הַרְבֵּה וְלֹא עִיר שְׁלֵמָה, אָסוּר מֻחֲמַת זֶה לִסְחֹט בְּכָל מָקוֹם, וְכֵן כָּתְבוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים. עוֹד כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) דְּדָוְקָא בְּעִנְיָן שֶׁאִם הָיָה לְכָל הָעוֹלָם פֵּרוֹת הַרְבֵּה כָּאֵלּוּ הָיוּ סוֹחֲטִין אוֹתָם, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אִמְרִינַן דְּבָטְלָה דַּעְתָּם, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה ובמקום) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה. (ט) וְהָנֵי אַנָּסִים שֶׁקּוֹרִין בָּעְרַנְע"ס בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז, אָסוּר לִסְחֹטָן, מִפְּנֵי שֶׁבְּמִדִּינוֹת אַשְׁכְּנַז נֶהֱגוּ לִסְחֹטָן לְמַשְׁקֶה, וְאֶפְשָׁר שֶׁאִם הָיָה לְכָל הָעוֹלָם הַרְבֵּה הָיוּ גַּם כֵּן סוֹחֲטִין, אֲבָל הַפֵּרוֹת אוֹתָם, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אִמְרִינַן דְּבָטְלָה דַּעְתָּם, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה ובמקום) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה. (י) שֶׁאָסוּר לִסְחֹט שׁוּם פְּרִי אֶלָּא אִם כַּוָּנָתוֹ רַק לְמַתֵּק הַפְּרִי, אֲבָל לְמֵימָיו אָסוּר, וְכָתַב שֶׁכֵּן הַמִּנְהָג. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה מותר) שֶׁבַּאֲרְנוּ דְּמִדִּינָא אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה, אִם לֹא בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַחְמִיר אֵין לְהָקֵל, [א]וְכֵן דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים. (י) וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַחְמִיר בִּשְׁאָר פֵּרוֹת הֵינוּ דַּוְקָא כְּשֶׁסּוֹחֲטוֹ לְשֵׁם מַשְׁקֶה, אֲבָל כְּשֶׁסּוֹחֲטוֹ בְּקֵעָרָה לְטַבֵּל בּוֹ הַמַּאֲכָל שָׁרִי, דְּלֹא מִקְרֵי מַשְׁקֶה בָּזֶה, (יא) [ב]וּבְיַיִן וַעֲנָבִים אָסוּר אַף בְּאֹפֶן זֶה: (ט) **דֵּינוֹ כִּתּוּתִים וְרִמּוֹנִים.** וְתַפּוּחִים כְּהַיּוֹם, (יב) גַּם כֵּן דֵּינוֹ כִּתּוּתִים וְרִמּוֹנִים, דְּיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ לִסְחֹט מֵהֶם הַרְבֵּה, (יג) אַף אִם הַתַּפּוּחַ מְבֻשָּׁל וְסוֹחֲטוֹ שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, שָׁרִי, דְּהָא סוֹחֲטוֹ כָּל הָאֹכֶל מִמֶּנּוּ: (י) **מֻתָּר לְמַצֵּץ וְכוּ'.** מִטַּעַם דְּאֵין דֶּרֶךְ סְחִיטָה בְּפִיו, וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ בְּכָךְ לֹא גָּזְרוּ בּוֹ. (יא) וְאַף עַל גַּב דְּאָסוּר לִינֹק מֵהַבְּהֵמָה אֲפִלּוּ בְּפִיו, כְּמוֹ שֶׁמּוּכָח לְקַמָּן סִימָן שכ"ח סָעִיף ל"ג, הָתָם יְנִיקָה מִן הַבְּהֵמָה אֵינוֹ שָׁנוּי גְּמוּר [דְּדֶרֶךְ כָּל בַּעַל חַי לִינֹק], אֲבָל הָכָא דְּאֵין דֶּרֶךְ סְחִיטָה כְּלָל בְּאֹפֶן זֶה, לֹא גָּזְרוּ: **(יא) וְכָל שֶׁכֵּן בְּשָׂאָר דְּבָרִים.** כְּגוֹן שֶׁנָּתַן בָּשָׂר בְּמָרָק אוֹ פַּת בְּיֵינִי וּמוֹצֵץ אוֹתָם, דְּבָלְאוֹ הָכִי אֵין בְּסִחְיטָתָן מִשּׁוּם חִיּוּב חַטָּאת, דְּהֵם כְּמוֹ כְּבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת לְקַמָּן בְּסָעִיף ז', (טו) וְכֵן מֻתָּר לְדַעָה זוֹ לִמְצֹץ תּוּתִים וְרִמּוֹנִים בְּפִיו אוֹ קָנֵי צוּקָעֵר: **(יב) וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם.** הֵינוּ אֲפִלּוּ שְׁאָר דְּבָרִים הַמְבֹאָרִים לְמַעְלָה. [ג]וְטַעַם דָּעָה זוֹ, דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּלֹא גְּרִיעַ דָּבָר זֶה מִיּוֹנֵק מִן הַבְּהֵמָה, דְּגַם שָׁם הוּא שְׁנוּי וְאַף עַל פִּי כֵן אָסְרוּ חֲכָמִים. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) שֶׁכָּתַב דִּבְזֵיתִים וַעֲנָבִים שֶׁפְּחִיטָתָן מִדְּאוֹרַיְתָא, הַנָּכוֹן לְהַחְמִיר מִלְּמְצֹץ בְּפִיו כִּסְבָרָא (רְאשׁוֹנָה) [אַחֲרוֹנָה], [ד]וּבִשְׁאָרֵי דְּבָרִים אֵין לְהַחְמִיר, וּמִסְתַּבְּרָא דַּאֲפִלּוּ בְּזֵיתִים וַעֲנָבִים אֵין לְהַחְמִיר רַק כְּשֶׁהוּא דֶּרֶךְ יְנִיקָה לְבַד, דְּהֵינוּ שֶׁמּוֹצֵץ אוֹתָם וְאֵינוֹ מַשְׁיֵּם לְתוֹךְ פִּיו, אֲבָל אִם מַשְׁיֵּם לְתוֹךְ פִּיו וּמוֹצֵץ הַמַּשְׁקֶה וּמַשְׁלִיךְ הַחַרְצַנִּים לַחוּץ, לְכָלֵי עַלְמָא דֶּרֶךְ מַאֲכָל הוּא, וְכֵן מַשְׁמַע (טז) מִפְּרֵי מְגַדִּים: **ב (יג) שֶׁנִּתְרַסְּקוּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת.** דִּכְיָון שֶׁנִּתְרַסְּקוּ יָזוּב הַמַּשְׁקֶה מֵאֲלֵיהֶן, (יז) וְשׁוּב אֵין בָּזֶה חִיּוּב חַטָּאת אֲפִלּוּ אִם יִסְחֹט בְּיָדַיִם, וְלָכֵן

וּכְשִׁיטַת הַשּׁוּר וְסֵפֶר הַתְּרוּמָה:

* מַשְׁקִין הֵיוֹצְאִין מֵהֶן מֻתָּרִים. וְכָל שֶׁכֵּן חֻלּוֹת דִּבַשׁ שֶׁרִסְּקָן מֵעֶרֶב שַׁבָּת וְיָצְאוּ מֵעַצְמָן דְּמֻתָּרִין [גְּמָרָא (ט:)]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ל) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּפְרֵי מְגַדִּים: (לא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּפְרֵי מְגַדִּים (שם): (לב) פְּרֵי מְגַדִּים (שם): (לג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (לד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (לה) פְּרֵי מְגַדִּים (א"א סק"ג): (לו) חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל יד ס"ג). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה דינו): (לז) ט"ז (סק"ה): (לח) בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אות ב': ב (לט) רַשַׁ"י שַׁבָּת י"ח (ע"א ד"ה שטרנגין):

[א] יקוטי דברי הרב: וכן כתב בשו"ע הרב (ס"ז). **ב]** ובשו"ע הרב (שם) אסר גם בתותים ורמונים. **ג]** ובשו"ע הרב (ס"ב) כתב שלדעה זו יש לחוש לחיוב חטאת כי שמא אין זה נקרא מפרק כלאחר יד כמו היונק מהבהמה, לפי שלינק הוא שינוי גמור שאין דרך כלל לינק אלא לחלוב. אבל מציצת פירות אינה שינוי כל כך כי רגילין לעשות כן לפעמים. **ד]** ובשו"ע הרב (ס"ב) כתב: המנהג להקל אפילו בזיתים וענבים כסברא הראשונה והמחמיר אפילו בפת ובשר תבוא עליו ברכה ומכל מקום בשאר פירות חוץ מזיתים וענבים יש להקל כי יש צד להקל במציצת פירות ולומר שדרך אכילתן כך הוא וכל שהוא דרך אכילה אינו מעין מלאכה כלל ואף חכמים לא גזרו בו. **ה]** ובשו"ע הרב (ס"א) כתב שבאותו מקום אסור לסוחטו. **ו]** ובשו"ע הרב (שם) דעתו לדינא כהמג"א. **ז]** ובשו"ע הרב (ס"ד) לא הזכיר שנתרסקו יפה כהטור.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah